

Kaerepere

KAJA

30. juuni 2012

KÕIK KAEREPERRE!

Valtu Põhikool

Valtu seltsimaja

Valtu lasteaed

Valtu Rahvaraamatukogu

Valtu spordimaja

Kaerepere- meie ühine kodu

Jaak Vitsur

Metsade vahele peitunud tee keerutab pikalt ja eksitavalt, kuni äkitselt avaneb silmale laial lagendikul paiknev hoonete viirg, meie Kaerepere.

Tänavu oma esmamainimise 600. aastapäeva märkiv küla on näinud paremaid ja halvemaid aegu, kuid pääsenud niihästi sõjakoledest kui ka muudest ühiskonnaelu tormidest.

Raplamaal Kehtna vallas asuv Kaerepere alevik on 1. jaanuari 2012 seisuga kokku 445 inimesele. Koos alevikku tihedalt ümbritsevate külade - Saunaküla, Kaerepere, Valtu-Nurme, Saksaküla, Kumma, Hertu ja Pörsakuga aga koguni 848 inimesele.

Meie Kaerepere (1412. a kirjas Kagervere) on nüüdseks suurväljak ja piirkonnakeskuseks kujunenud järk-järgult. Suurema tähenduse omandas küla pärast piirkonna praegugi olulisema asutuse Valtu kooli asutamist 1867. a, mille järgnes üldise haridusliku ja kultuurilise arengu tõusuhoos 1923. a, kui osteti magasiit, millest on tänaseks saanud seltsimaja.

Kaerepere tugevus on selle elanikud -

Ometigi sai kuuesajaaastane Kaerepere tuule tiibadesse alles üsna hiljutij, viiskümmend aastat

tagasi, mil siin kujunes teadliku arendamise tulemusena ühe Eesti jõukama ja tugevama põllumajandusliku suurettevõtte keskasula. Siia kerkisid aastate jooksul uus kool, spordimaja, majandikontor, arvukad elamud, aga eeskätt rikkale ja edenevale majandile tulu toonud tootmishooned, mida osa tänaseid noori vaevalt teavdki – puidutööstus, veinivabrik, töökoja mäe kompleks, vana ja uus aiand, pooleli jäänud teenindusmaja.

Nii on Kaerepere (vanemale põlvkonnale rohkem tuntud Valtu nime all) loodud plaanipäraselt, läbimõeldult ja kaalutletult, erinedes sellega paljudest teistest iseoolu kujunenud asumitest. Asula kasvas tasakaaluka plaani alusel – sirged puisteed ja tänavad, rohked laiad haljasalad. Harmoonilise ümbrusega keskväljak koos haljasala, purskkaevu ja mälestuskiviga tänase Kaerepere loojale, majandijuht Tenno Teetsile on jäänudki Kaerepere sümboliks.

Praeguse Kaerepere tuntumaks asutuseks on tänapäevastes ruumides head haridust andev, praegu 129 õpilasega Valtu Põhikool. 1991. a ehitatud ja maapiirkonnas haruldase suurusel on Valtu Spordimaja koos 25 meetri pikkuse ja neljarajalise siseujulaga. Hoolitsetud ja nägus on stiilne Valtu Seltsimaja.

Elu arenemisest annab tunnistust käesoleva aasta sügiseks valmiv, juba modernne 60-kohaline lasteaed.

Kaerepere tugevus on seisnenud eeskätt selle elanikes. Jõukasse, haridus- ja kultuurilembesse majandisse oli palju tahtjaid, mistõttu

sõel Kaereperesse elama ja tööle saamiseks oli väga tihe. Nii on siin külas säilinudki tänase päevani töökas, haritud, kultuurne ja aktiivne maaelanikkond.

Kaereperes on võrreldes teiste maapiirkondadega väga vähe töötuid, sotsiaalabist elavaid või muidu probleemseid inimesi. Rohkesti on lapsi ja noori. Tervelt kolmandiku Kehtna valla volikogu liikmetest moodustavad Kaerepere piirkonna esindajad, seega on ühiskondlik mõtlemine ja esinemisoskus samuti Kaereperele omane. Hooga kestab alevikus sporditegemine, kodukäsitöö ja harrastuskultuuri viljelemine.

Väikeküladetaaselustumine

Samas ei ole taasiseseisvumisjärgne Eesti majanduse ümberkorraldamine jätnud avaldamata oma tunduvalt mõju Kaerepere ettevõtlusele. Omaaegse suurmajandi vahet ehk liialt kiire ja vähe kaalutletud reorganiseerimise tulemusena tekkinud väikesed ettevõtted ei saanud enamikus jalgu alla, nii turu puuduse, kõrgete tootmiskulude, juhtimise vigade kui ka uute omanike vaheliste tülide tõttu. Nii on pikkamisi hääbunud aiandid, töökojad, puidutööstus, transpordifirmad, ehitustettevõtted. Hoopis kadunud on välismaistele omanikele müüdnud suur Hertu piimafarm.

Parimaid päevi ei ela ka tuntud veinitehas. Haide puukool on suutnud säilitada oma osatähtsuse ja positsiooni. Ka sigala tegutseb, kuid tänu Kehtna aktsiaseltsile

Rey.

Suur osa kaereperelastest leiab igapäevase leiva Raplas, Tallinnas, Soomes, Norras, Saksamaal, Rootsis, leides aga sagedasti kodutee Valtusse. Nii on Kaerepere muutunud majandikesksest tootmisalevikust hubaseks magamistoaks, nagu seda on kümned tuhanded väikeasulad Euroopas. Vahest on seegi aja märk.

Omaaegne suur ühismajand liitis ühise töö käigus inimesi omavahel rohkem kui tänane alevik. Eestis on juba aastaid väikeküladetaaselustumine, ka Kaerepere ümbruses on Valtu-Nurme küla, Saunaküla, Kumma küla taastanud tugeva ühtekuuluvustunde, mis väljendub ühistes ettevõtmistes, aga ka külaplatside ja puhkealade rajamises ühistööna.

Alevikud on paraku taaselustumisest kõrvale jäänud, kuigi Kaerepere piirkonna ühine selts Kodu-ase on alustanud kiiduväärset tööd kodukandidunde loomisel. Tänavused Kaerepere esmamainimise 600. aastapäeva pidustused peaksid saama järjekordseks sammuks meie ühise kodu Kaerepere taaselustamise pikal teel õdusaks, puhtaks, rahulikuks ja rõõmuküllaseks alevikuks.

Kõige vanemad elanikud

NIMI	vanus	ASULA
Lidia Brecher	97	Kaerepere alevik
Elna Martin	89	Kaerepere alevik
Saima Titt	86	Kaerepere alevik

Leibkondade ja elanike arv

ASULA	leibkondi	elanikke
Kaerepere alevik	183	445
Kaerepere küla	8	47
KOKKU	201	492

Rahvuslik koosseis

	"andmed puuduvad"	eestlane	leedulane	lätlane	poolakas	soomlane	ukrainlane	valgevenelane	venelane	kokku
Kaerepere alevik	48	365	1	2	2	3	1	11	12	445
Kaerepere küla	5	42	0	0	0	0	0	0	0	47

Kallid kaereperelased,
kaimud Kummast kaugemaltki,
kogunegem Kaereperre,
kaegem kuidas koduküla
kogub, kasvab, kaunineb.
Kasvab Kalda Kalju koda,
koolgi kogub kasvurammu,
kuna klubi kõrval kerkib
koolilaste kasvulava.
Kirjasõna kättesaadav
kõrges kenas kontoris,
keele kuiva kastab
Kaerepere kali,
Karmani keset küla
kõigi kaukaid kergendab.
Koondugem kokku kogukondlased,
kaunistagem koduaiad,
korraldagem koristustalguid,
kutsugem kraaklejad korrale,
kirjutagem kroonikasse
kaunist kodukandipäevast,
kõnelegem kaunis keeles -
kesta kaua Kaerepere.

Hea kaereperelane!

Sa elad siin,
kus maarahvas haris mõisapõldu,
võitles loodusjõududega,
sigitas ja sünnitas lapsi,
viis hälligi heinamaale ja laulis,
rõõmuks iseendale ja kodule.

Sa elad siin, kus Valtu kandi mehed
maid päriseks ostsid,
koos naistega talud rajasid,
saaki kogusid, käsitööd tegid,
jumalat uskusi, seltsielu ärgitasid,
lapsi koolitasid –
ikka pere jõukuseks ja õnneks!

Sa elad siin,
kus Valtu kolhoosipere kündis ja külvas,
ehitas farme ja elamuid,
koolimaja, spordimaja ja veinivabriku,
kasvatas kurke ja roose,
õpetas mudilasi ja kiitis õpilasi.

Elad paigas, kus peeti laulupidusid
ja tehti sporti,
hinnati ausat ja tublit tööinimest.

Elad siin, kus Kaereperes
kodud kaunid, autod uhked,
toad täis on tehnikat...

Elad siin, kus talutav on elu,
oska seda vaid hinnata!

Tarkust, vaimusust väärtustada,
kaasinimest mõista ja kuulata,
loodust hoida ja nautida,
ilu luua ja hõisata!

Olgu Sul tahtmist juhatada noorele
õige raja leidmist,
vaese ja nõrga aitamist,
kodupaigast ja tavadest hoolimist!

Olgu Sul õnne
armastust ja hellust tunda,
oskust südametunnistust
puhtana hoida!

Olgu Sul tervist omada ja teha tööd,
kaitsta peret, isamaad ja emakeelt!

Aastasadeks
et jätkuks haritust, tugevust
ja mehiste meelt meie Valtu maile,
kallisse Kaereperesse!

Austusega, Helgi

Toimekad noorikud: Helen Link, Kait Kaeval, Karin Moisar, Katrin Polli ja Luule Bortnikova.

MTÜ Arendusselts Koduaseme elavdab elu kodukandis

Viis aastat tagasi, 22. mail 2007 loodi Valtu Rahvaraamatukogus MTÜ Arendusselts Koduaseme, mille eesmärgiks on elavdada elu Kaereperes ning Kumma, Saunaküla ja Valtu-Nurme külas.

Asutajaliikmeteks olid Meelika (Männimägi) Sepman, Jaak Vitsur, Raul Piirioja, Helgi Sussi, Saima Randjärv-(Berlokko), Helme Tüür, Katrin Polli, Luule Bortnikova, Kaido Laurimaa ja Lui Pikkov. Selle päeva auks kogunesid praegused MTÜ liikmed 22. mail Valtu seltsimajja, kus viidi läbi üldkoosolek ja tähistati väikse koosviibimisega viieaastaseks saamist, võttes vastu ka uusi liikmeid. Täna on meid kokku 17 liiget. MTÜ kuulub Raplamaa Partnerluskogu liikmete hulka alates 2011. aastast.

Meie üheks prioriteediks on lapsed ja noored. Oluliseks peame luua neile võimalusi arendada end erinevatel hivialadel. Aktiivset koostööd tehakse valla allasutustega: lasteaias, koolis, seltsi- ja spordimajaga. MTÜ kaasabil on erinevate projektide toel tuge saanud Valtu koolis õppivad Kadi võimlejad: korraldatud on treeninglaagreid, võistlusreise ja esinemisi.

Raplamaa Partnerluskogule esitatud Leader-projekti toel soetati Valtu kooli laste rahvatantsurühmale Rõõmuratas Rapla kihelkonna riided. Sel aastal 4. ja 7. juunil toimusid Valtu seltsimajas ja Valtu Põhikoolis EAS KOP-i toel „Kultuuri ja käsitöö talgud“, kus sai kuulda huvitavaid lugusid Kaerepere kultuurialajaloost ning koos käsitöömeistritega Valtu mudilaskoori vormiriietuse valmimisele kaasa aidatud.

Saunakülas on tänu Valtu Jahimeeste Seltsile võimalus kasutada jahimaja mitmeteks ettevõtmisteks ja lasketiiru treeninguteks. Tammi-

ku talus viiakse suviti läbi vibuklubi Ilves treeninguid ja treeninglaagreid. Kumma külaplatsil toimuvad iga-aastased selle kandi suurimad jaanipeod, kuhu oodatakse lähikülade inimesi ja külalisi kaugemalt. Valtu-Nurme külaaktiiv on välja ehitanud kauni vabaõhulavaga külaväljaku. Leader-projektiga ehitati 2011. aastal külaplatsile kaunis külalava, külaplatsi arendamise projekt jätkub ka käesoleval aastal.

Läbi aastate on seltsi kaasabil korraldatud järgnevaid tegevusi:

- * Inventari (arvuti ja projektori) soetamine MTÜ-le kogukonna tarbeks (2007. a ja 2011. a)
- * Kadi võimlejate treeninglaagrid (2008. a, 2010-2011. a)
- * Kadi võimlejate osalemine võimlemisfestivalil Tampere (2009. a)
- * Koostöös Kehtna vallaga lumelinnade ehitamine Kaereperes (2010-2012. a)
- * Perepäevad Kaereperes (2010-2012. a)
- * „Teeme Ära“ talgud (2008. a, 2010-2012. a)
- * Valtu-Nurme külaplatsi varjualuse ehitamine (alustatud 2011. a, projekt jätkub)
- * HMN-i kaasabil läbiviidud projekt „Kultuurikümbleja“ (2010-2011. a)
- * Kasutatud riiete kirbuturud (2010-2011)
- * Valtu Põhikooli laste rahvatantsurühmale „Rõõmuratas“ Rapla kihelkonna rahvariiete soetamine (2011. a)
- * Videofilm Valtu kolhoosi legendaarsest esimehest Tenno Teetsist (2011. a)
- * Valtu Põhikooli mudilaskoori rahvuslikus stiilis esinemisriided (2012. a)
- * Kaerepere 600. aastapäeva tähistamine (2012. a)

MTÜ Arendusselts Koduaseme tänab kõiki aktiivseid kogukondlasi ja ootab enda liikmete sekka heade mõtete ja tegutsemisviisidega uusi liikmeid, kellele läheb korda oma kodukandi elu paremaks muutmine!

Kodukandipäeva ja kodukandi edendamist on võimalik kõigil rahaliselt toetada MTÜ Arendusselts Koduaseme arvelduskontole 10220205861225.

Valtu spordimaja mured ja rõõmud

Kalju Kalda,
Valtu spordimaja juhataja

7. veebruaril 2012 möödus 20 aastat Valtu spordimaja avamisest.

Selleks, et üldse selline ehitis valmiks, panid aluse Valtu kolhoosi ehk Tee Kommunismile kolhoosi sportlaste tublid saavutused nii rajooni kui ka suurematel võistlustel. Tol ajal peeti kolhooside, sovhooside ja põllumajandusvalitsuste suve- ja talispartakiaade, kus Valtu kolhoos tuli mitmeid kordi üldvõitjaks.

Märkimata ei saa jätta üksikute alade võitused: laskmine, kergejõustik, naiste võrkpall, suvine ja talvine VTK jne. Harjutamiskohad sportlastel aga puudusid, võrkpalli käidi Kehtnas mängimas, kergejõustikku sai teha Raplas.

Võimla projekt valmis 1985. aastal, kuid ehituse käigus selgus, et olemasolev 50 meetri pikkune kaheksa rajaga välisujula jääb ehitusele ette ja see lõhutigi ära. Paralleelselt võimla ehitusega hakati projekteerima siseujulat, mille projekt valmis 1988. aastal. Algul sooviti ujulat praeguse Rapla Ühisgümnaasiumi juurde, kuid seal katlamaja võimsus seda ei võimaldanud. Valtus, Eesti esimeses elektroodkatlamajas, jagus võimsust, seetõttu ehitatigi ujula siia võimla külge. Katlamaja võimsusest jagus veel terve hektari klaaskasvuhoonete kütmiseks.

1992-93.a. hakkas kolhooside lagunemise aeg, nii et avamine sai tehtud poolikult üle kivide ja kändude. Kui 1992. a poleks avamist olnud, siis olekski see ilmselt seisma jäänud nagu paljud

tolleaegsed spordikompleksid (Estonia kolhoos, Kärkla jne.). 1993. aastal anti spordimaja üle Kehtna vallavalitsusele ja tänaseni ongi elu kulgenud Kehtna vallavalitsuse valvsa pilgu all.

Aastal 2000 saadi RIPI rahasid ja uuendati ujula poolt, kuna paljud asjad ei vastanud nõuetele. Lisaks ujulale projekteeriti solaariumiruum, juuksur, konverentsiruum, privaatsaun. Erinevate programmide rahastustega oleme uuendanud küttesüsteemi, parandanud ventilatsiooni, uuendanud valgustust. Omavahendite arvelt on ehitatud erinevate tasemetega majutuskohti laagrite korraldamise tarvis, sisuliselt on see kõige suurem spordimaja sissetuleku allikas. Maja territooriumil asuvad veel kunstmurukattega jalgpalliväljak, amortiseerunud staadion, kolm rannavõlvväljakut, tenniseväljak, valgustatud suusarada.

Spordimaja elus on olnud paremaid ja halvemaid aegu. Enne 1997. aastat küündis omalaekumine 3 miljoni kroonini. Siis alanud masu andis ka meil tunda, laagreid

jäi vähemaks, rahvast käis vähem. Praeguseks on olukord juba taastumas.

Suurimad baasi kasutajad on SK Impact, Ujumisklubi Briis, Tallinna Spordikool Altius/Vars, Sparta Spordiselts. Aktiivsemad sportimisvõimaluste pakkujad oma töötajatele Valtu Spordimajas on Eesti Energia Spordiklubi, Elioni Spordiklubi, Seli Tervisekeskus, Optima Tööstus OÜ. Suuremad üritused: Rapla Korvpallikooli korraldatud NEBLi korvpalliturniirid, vabariigi maavalitsuste suvemängud, erinevad maakonna meistri-võistlused, Eesti Invaspordi Liidu meistri-võistlused lauamängudes jne. 2002. a kasutas Ehitustööriist korvpallis Eesti meistriks tulles Valtu spordimaja saali kodusaalina.

Valtu ujulas on püstitatud Guinnessi rekord allveekabes 2012. a, kui 52 sukeldajat korraga vee all kabet mängisid.

Lõpetuseks tahan tänada kõiki selle maja endiseid ja praeguseid töötajaid, kes on pidanud üle elama kõik möödunud 20 aasta mured ja rõõmud.

AS Valtu Vein on kujunenud laia sortimendiga ettevõtteks

Kaja Känd, Terje Jõulu ja
Tõnu Teder

Viinaköök oli Rapla külje all Valtu külas juba mõisa ajal, aga veinitegemist alustati naaberkülas Kaereperes kolhoosikorra päevil.

Tolleaegse Valtu kolhoosi abitootmises alustati Arvo Laurimaa juhtimisel naturaalselt puuvilja-marjaveinide tootmist 1972. a ja jõuti kõrgpunkti vahetult enne nõukogudeaegset kuiva seadust, mil toodeti 800 000 liitrit veini aastas. Tehast juhtis Hurmas Kauri. Kuiva seaduse ajajärk elati üle samas tehases õlut villides, et pärast kolhooside kokkuvarisemist jätkata veini tootmisega eraaktsiaseltsis Valtu Vein, mis moodustati 1993. a. Eraaktsiaseltsi asus juhtima Tõnu Teder.

Põhiliselt turundusprobleemide tõttu langes tehase toodang aastaks 1997 kriitilise piirini - 110 000 liitrit veini aastas.

Toodeti kuut veini: Kõuts, Merevaik, Nova Stella, Punane, Rubiin ja Valtu. Nendest Kõuts ja Rubiin on tootmises siiani.

1998. aasta sügisel sai Valtu

veinitehase omanikuks AS Tallinna Karastusjoogid. Valtu Vein lisandus kontserni, kuhu kuulusid ematööstuse AS Tallinna Karastusjoogid, Jõhvis asuv AS Viru Joogid ja ekspordiga tegelev The Tall Blond International OÜ. Lahenesid turustusprobleemid ja algas tehase rekonstrueerimine.

Otsingute ja uute retseptide katsetamise tulemusena on tunduvalt laiendatud veinide sortiment.

Senistele magusatele veinidele on lisandunud poolkuivad puuvilja-marjaveinid: Pohlavein, Kirsivein, Valtu Ebaküdooniavein, Valtu Mustasõstravein, Valtu Jõhvikavein. Tegija sarja (Tegija Kirs, Tegija Mustasõstra, Tegija Vaarika, Tegija Jõhvik) kergeid puuvilja-marjaveine turustame lisaks 0,7-liitriteliste klaaspudelitele ka 1,75- ja 3-liitristes sangaga plastkanistrites. Aasta ringi jätkub ostjaid hõõgveinidele Riina ja Talvenauding. Tuntud on kangendatud veinide sari: Kõuts, Susi, Jäär, Kult, Krants, Sõnn. Tallinnas asuva Raeapteegi tellimisel toodetakse käsitsi keraamilistesse pudelitesse villitatavat eksklusiivset Raeapteegi Klaretti, mis valmistatakse kuulsa XVI sajandist pärineva retsepti alusel.

1999. aastal alustati tehases lisaks puuvilja-marjaveinidele ka viina tootmisega. Kodumaise turu

tarbeks toodame kaubamärgiga Vabariigi Valge tähistatud viina, ekspordiks super premium klassi viina The Tall Blond the Queen of Vodka.

2005. aastal alustati siirupite tootmist. Täna villitakse 12 erinevat nimetust suhru baasil valmistatud siirupit: Apelsini-virsiku, Granaatõuna, Jõhvik, Kirs, Metsmaasika, Mustasõstra, Pirni, Pohla, Sidruni, Vaarika, Õuna-laimi, Piparmündi-laimi Mojito.

2009. aastal suleti kontserni kuuluv AS Viru Joogid tootmistehas Jõhvis. Limonaadi ja kalja tootmine toodi üle Valtu tehasesse. Villitakse ASi Tallinna Karastusjoogid nimele registreeritud tuntud kaubamärke Buratino, Tarhun, Düşess, Lumivalgeke, Viru Kali, lisanduvad uued tooted.

Meie ekspordipartneriteks on Saksamaa, Soome, Leedu ja Läti firmad. Ekspordiks toodame hõõgveine, puuvilja-marjaveine, siidrit, long-drinke ja viina.

Käesoleva aasta aprillis omandas

kontserni kogu aktsiapaki AS Haljas. Nii AS Tallinna Karastusjoogid kui ka The Tall Blond International OÜ asuvad nüüd Valtu tehase ruumes Kaereperes. Kavandamisel on kogu tehase seadmepargi uuendistamine ja logistikasüsteemi ümberkujundamine.

Tänaseks on ASist Valtu Vein saanud laia sortimendiga tootmistehas, kus villitakse lisaks veinile ka viina, siidreid, long-drinke, siirupit, limonaade ja kalja. ASi Valtu Vein 2011. aasta oli edukas. Tehas oli kasumis, käibeks 961 316 eurot.

Kontsern annab tööd 29 inimesele, nendest Kaereperes ja lähiumbruses elab 21 töötajat.

Nendest auväärseima staažiga töötajad on Milvi Edel (aastast 1975), Kaja Lõhmus (aastast 1976), Kalju Brecher (aastast 1980), Eve Kaunis (aastast 1989) ja Reet Sarapuu (aastast 1990). Suvehooajal kasutatakse ka lisatööjõudu.

Läbi aegade on ühise perena ületatud kõik raskused ja vaadatakse optimistlikult tulevikku.

30. juuni 2012

Kodulookonverentsi ajakava

- 9.00 Konverentsi avamine**
9.05 Vestlus Kaerepere ja ümbruskonna muististest ja pärimuspaikadest ning talude ja perede ajaloost – Jüri Metssalu ja Martin Ellermaa
9.35 Kaerepere taasiseseisvumise ajal – Jaak Vitsur
9.45 Juubeliaasta juubilarid:
 * Valtu lasteaia esimesest tööaastast – Maila Sepman
 * Valtu Spordimaja 20 – Kalju Kalda
 * Valtu kool nõukaajal ja taasiseseisvumisajal – Kalju Rahu ja Andres Saks
10.25 Väljavõtted õpilaste kodu-uurimuslikest töödest:
 * Kaerepere 80 aastat tagasi (töö autor – Kairi Põld)
 * Turult toodi „turuvarblasi“ (töö autor – Hindrek Teder)
 * Kuidas Kaerepere valmis sai – töö autor ja ettekandja Virgo Olju
 * Mis on saanud Valtu kolhoosist (töö autor – Kadri Tukk)
 * 100 aastat Valtu ministeeriumikooli (töö autorid – Sigrít Lohk ja Marja-Liisa Sepman)
10.50 Sportimisvahenditest Kaereperes - Heino Laiapea
11.00 Kaerepere kauplustest – Helgi Sussi
11.10 Nemad on andnud Valtule palju – Kaidi Baikov
11.20 Lõpetamine

NB! Õpilastöid kannavad ette praegused õpilased.
 Konverentsi juhib Taimi Rahu.
 Korraldajatel on õigus teha kavas muudatusi.

Kaerepere süda.

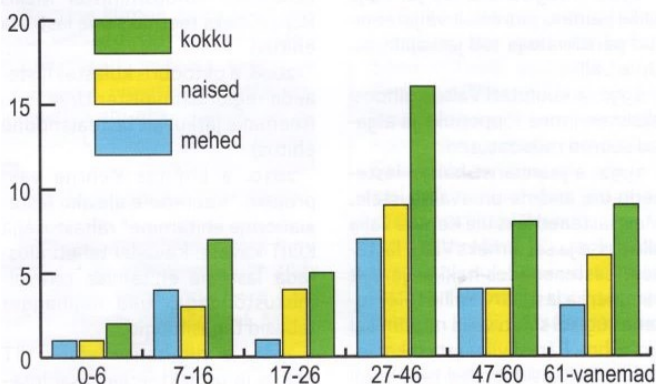

Lilled jäävad...

Kiiga-kääga...

Kaerepere küla

Valtu kool – päike paistab kõigile

Andres Saks, direktor

Oleme väike maakool Kaerepere alevikus. Meie asulal täitub 600 aastat, meie oleme koolitarkust aga jaganud detsembriks 145 aastat.

Kroonika põhjal loetakse kooli asutamise ajaks 11. detsember 1867.

Juba 1865. aastast alates käis parun Stackelbergi korraldusel Väana Jüri ühel päeval nädalas igas külas lapsi lugema õpetamas. Seda aastat ei saa ikkagi kooli asutamise aastaks lugeda, õpetati vabahtlikult peaaesjalikult piiblit, katekismust ja kirikulaulu.

1867. aastal valmis praeguse kooli territooriumile puust õlgkatusega üheklassiline koolihoone, kus "ühe jaoskonnaga" alustas tööd esimene koolijuhataja Jüri Tamberg (1867-1870). Koolis õpetati lugemist, kirjutamist, arutamist, piiblit ja vabaainena isegi saksa keelt, hiljem ajalugu, maateadust, vene keelt. Õpetus kestis kolm talve. Kümneaastaselt kooli astudes pidi laps lugeda oskama. Kooliastumine oli vabahtlik, kuid ümbruskonna rahva haridusjanust annab tõestust see, et lapsi oli koolis ligi 80, neist

paljud naabervaldadest. Õppetöö kestis oktoobrist jüripäevani.

1910. aastal ehitati uus hoone, mis praegugi kasutusel. Koolimaja ehitati valla kulu ja kirjadega, mis tõi kaasa palju võlgu ja kogukonna maksude suurenemise. Vaatamata avaratele klassiruumidele, jäi uus maja varsti kitsaks, kuna puudusid vajalikud kõrvalruumid. Samas oli õpilaste tung kooli suur. Õppekeeleks oli peale kahe alamklassi vene keel, aga õppeainena õpetati vene keelt juba algklassides.

Õpetajate ja õpilaste arvud läbi aegade:

Aasta	Õpetajaid	Laste arv
1867	1	ei tea
1910	3	üle 70
1920	3	üle 70
1930	3	98
1940	3	81
1950	5	97
1960	9	86
1970	10	82
1980	12	147
1990	15	204
2000	14	219
2010	17	121

1970. aastate algul hakkas kasvama õpilaste arv ja üha enam takistas kooli arengut ruumikitsus. Koolimaja juurdeehituse mõte leidis heakskiitu lastevanemate, kolhoosi juhatuse ja rajooniorganisatsioonide silmis. 22. juulil 1975. aastal pandi nurgakivi uuele juurdeehitusele. Kooli 110. aastapäeval, 28. detsembril kell 15 1977. aastal avati pidulikult arhitekt Joandi ja inseneride Samarüütli ja Malti projekteeritud maja, mille maksumus oli umbes 100 000 rubla.

Kool on oma ajaloo jooksul paiklaskonnan arenedes pidevalt kasvanud ja seoses sellega on aegade jooksul muudetud ka tema nimetust:

- 1918. a Valtu 6-klassiline rah-

vakool

- 1930. a Valtu Algkool
- 1947. a Valtu 7-klassiline Kool
- 1961. a Valtu 8-klassiline Kool
- 1989. a Valtu 9-klassiline Kool
- 1991. a Valtu Põhikool

Ajaloo jooksul on koolil olnud 19 direktorit. Üle 10 aasta on kooli juhtinud Jaan Väli (1879-1896), Jakob Sülla (1921-1939), Aino Suviste (1952-1964), Kalju Rahu (1964-2000) ja Andres Saks (2000 - ...).

Oleme ajaloo jooksul tänapäeva. 2012. aastal on meie koolis 129 õpilast, 19 õpetajat, sotsiaalpedagoog ja logopeed ning kolm teenindava personali liiget. Oma tegemistes oleme püüdnud järgida põhimõtteid, mida me oleme endale seadnud ja kirja pannud.

Koostöö on oluline

Kooli missioon - olla avatud keskkonnaks, mis on õppivale, arenevale ja kasvavale noorele turvaline ning ootuspärane, kus saab toimuda kõigi laste rahulik võimetekohane arenemine isiksuseks, kes tuleb toime edaspidises elus.

Kooli juhtlause on: PÄIKE PAISTAB KÕIGILE. Olenemata sellest, milline sa oled ja mida sa teinud oled, OLED SA TÄHTIS. Kas see on meil ka õnnestunud, tuleks küsida tänastel õpilastel ja vilistlastel.

Alates 2005. aasta oktoobrist oleme "Rohelise lipu" kool. See tähendab, et me oleme kool, kes hoolib meid ümbritsevast loodusest. Oleme ökokool, st. keskkonnasõbralik kool. Võtame aktiivselt osa vanapaberi kogumise kampaaniast ja traditsioon on korraldada kevadine koristuspäev oma alevikus. 2012. aasta aprillikuust alates kanname ametlikult ka tervist edendava kooli nime.

Kooli tugevuseks on läbi aastate olnud head õpetajad, kelle toel on kool just selline nagu ta tänasel päeval on. Õpetajad, kes on meie kooli tööle tulnud, on üldjuhul siia ka jäänud. Meie õpetajaskonna moodustavad tänasel päeval järgmised õpetajad: Ebe Luige, Anne Archipov, Vilve Juttus, Hele-Mall Kio, Kadi Saks, Reet Teets, Veera Mahlakas, Koidu Archipov, Tiina Tunnel, Luule Linamäe, Taimi Rahu, Eve-Mai Laurimaa, Eneli Oesalg, Viive Raam, Pirkko Ilves, Helgi Laiapea, Saima Randjärv ja Ants Pedaja. Koolimaja puhtuse ja selle eest, et lapsed süüa saaksid hoolitsevad Ilme Rhede, Valve Riisalu ja Ene Kruusaaug. Kollektiivis on väga oluline koostöö ja tahtmine ühiselt tegutseda. Meie koolis on selline tahe olemas. Me tähistame koos õppeaasta algust ja lõppu, jõule ning sünnipäevi. Lisaks käiakse iga suvel mõnda Eestimaa saart vallutamas.

Tublid õpilased

Kooli üheks prioriteediks on olnud õpilaste ettevalmistamine aineolümpiaadideks ja võistlusteks.

Sellel õppeaastal saavutasid maakonna aineolümpiaadidel auhinnalisi kohti Markus Allikmäe, Allan Niini, Mari Kõrtsini, Grete Metsallik, Triin Palandi, Adeele Rei, Kaidi Laup, Ranno Laup, Sander Lukas ja Markus Satsi.

Väga oluline on ka pakkuda lastele oma koolis huvialategevust. Koolis on töös mitmed ringid.

Lapsed saavad valida erinevate muusikaringide vahel nagu mudilaskoor, lastekoor, poistekoor, ansambel, plokkflööti, akordion, süntesaator. Lisaks on veel arvuti-, näite-, käsitöö-, rahvatantsu-, võimlemise, kergetõustiku- ja vi-

Valtu lasteaia lugu

Urve Läll, lasteaia direktor

Valtu lasteaed on praegu kahe rühmaline lasteaed.

Noorem rühm asub ühekoruselises ahjuküttega majas ja

vanem rühm paneelilamela II koruse neljatoalises korteris, mis on kohandatud rühmaruumideks.

1972. a 18. augustil avati eelmise sajandi esimesel poolel ehitatud majas Valtu kolhoosi lasteaed. Alustati kahe rühma ja 42 lapsega. Juhatajaks Milvi Leinaru ning kasvatajateks Öne Teets ja Maila Oesalg. Hiljem lisandusid Urve Rahu, Siiri Laurimaa ja Milvi Rebel.

1975. a juuni - Valtu kolhoosi lasteaia hakkasid käima ka inglise piirkonna lapsed, kokku oli lapsi 55.

1980. a kohandati neljatoalises korterist ruumid 3. rühmale.

1984. a avati inglise lasteaed ja vastavalt sellele meie laste arv vähenes.

1987. a hakkasid lapsed seoses

seadusemuudatusega kooli minema 6-aastaselt. Lasteaia saadeti ära kaks lendu - 7-aastased mais ja 6-aastased augustis. Korraga lõpetas lasteaia 36 last.

1989. a sügisel saadeti juhataja Milvi Leinaru pidulikult väljateenitud pensionile ja töö jätkajaks sai Urve Läll.

1990. a kuulutati Valtu kolhoosi eksisteerimine lõppenuks ja algasid suured muudatused.

1992. a jaanuarist hakati lasteaedu üle andma omavalitsustele. Meie lasteaed läks üle Kehtna valla alluvusse ja sai nimeks Valtu lasteaed. Lasteaedades hakkas järsult vähenema laste arv, mille tulemusena sügisel suleti valla nõudmisel üks rühm. Pärast viieaastast katsetamist hakkasid lapsed taas kooli

minema 7-aastaselt.

2001. a väljastas Haridusministeerium Valtu lasteaiale koolitusloa lastehoiu võimaldamiseks ja alushariduse andmiseks, seega võimaldati tegevust jätkata. Lasteaia järjepideva arengu tagamiseks hakati koostama arengukava aastateks 2002 -2006.

2006. a septembris külastas lasteaeda haridusminister Mailis Reps (ühets teemaks uue lasteaia ehitus).

2008. a oktoobris külastas lasteaeda regionaalminister Urve Palo (teemaks jätkuvalt lasteaiahoone ehitus).

2010. a kirjutas Kehtna vald projekti "Kaerepere aleviku lasteaiahoone ehitamine" rahastusega KOIT-kavast. Kevadel taheti alustada lasteaia ehitamist ettevalmistustöödega, kuid riigihanget tabasid tagasilöögid.

2011. a riigihanke võitis YIT Ehitus ja projekteerijaks sai Inse-

buring. Ringides tehtava töö vilju on saanud lapsed maitsta erinevatel võistlustel ja konkurssidel osaledes.

Parimad tulemused on viimastel aastatel olnud vibulaskurite medalivõidud Eesti meistri- ja karikavõistlustel. Medaleid on võtnud Kadri ja Triinu Lilienthal, Mari Kõrtsini, Allan Niin, Gevin Kaldoja, Marta Kaunis, Helena Saks ja Karl-Kristjan Smitt. Vibulaskureid juhendab Eve Kivilo.

Meie kooli võimlejad on saanud neli aastat järjest laureaadi tiitli Eesti Koolispori Liidu võimlemisvõistlustel ja võimlemisfestivalilt „Kauni rühiga ellu“ on koju toodud hõbe- ja kuldplaate. Kadi Saks juhendamisel on selleni jõudnud Triin Satsi, Riin Satsi, Gerda Metsallik, Gerda Saks, Maite Maido, Agnes Palandi.

Rahvatantsijad ja lauljad on pääsenud läbi konkursside laulu- ja tantsupidudele. Alklassi lastest kokku pandud tantsurühm oli Kehtna vallast ainuke, kes osales viimasel noorte laulu- ja tantsupeol „Maa ja ilm“. Lauljatega tegelevad Eve-Mai Laurimaa ja Viive Raam, ning tantsijatega Reet Teets. Saavutused näitavad laste ja juhendajate head koostööd eesmärkide saavutamisel.

Meie kooli traditsiooniliste ürituste hulka kuuluvad tarkusepäev, tervisepäev, õunajooks, õpetajapäeva tähistamine, perepäev, kooli sünnipäeva tähistamine, jõululaat, solistide konkurss, sõbrapäev, kevadpidu, spordipäevad, näidendite päev, klassidevaheline mälumäng, ühine kooliaasta lõpetamine, direktori vastuvõtt parimatele ainetundjatele. Traditsiooniks on saanud ka see, et kooli astuvatele lastele kingitakse valla toetusel koolimüts.

Tulevikus näeme oma kooli ühe mõnusa väikese koolina, kus ei unustata ära minevikku ja tehakse tööd tuleviku nimel.

neribüroo Pluss.

8. detsembri pärastlõunal asetati nurgakivi Kaerepere uuele lasteaiahoonele. Tähtsast sündmusest võtsid osa hoone ehitamise ja praeguse lasteaia seotud inimesed. Suuremahuliste ehitustöödega alustati detsembris.

2012. a pikisilmi oodatud lasteaiahoone peaks valmima 24. augustiks.

Viimase kümne aasta sisse jäävad sellised terminoloogilised muudatused: lasteaia kasvataja on ümber nimetatud õpetajaks, kasvataja abi ehk „söögitädi“ on nüüdseks õpetaja abi ja juhataja on nimetatud direktoriks. Tunnid lasteaias on asendunud tegevustega.

Lasteaia avamisest alates kuni tänaseni on tubli tööpanuse andnud mitme põlvkonna laste kasvatamisel ja õpetamisel Maila Sepman, Valentina Sulu, Helle Põld ja Hermiine Jõgi.

Lidia Brecher.

Foto: Heino Laiapea

Saare memme rikas elu

Heino Laiapea

Kaerepere vanim elanik Lidia Brecher tuli Saare talu perenaiseks viis aastat enne sõda.

Kaerepere noormees Eduard Koplimets käis pühapäeviti Rapla kirikus endale noorikut otsimas. Ta oli ette näinud, et pruut peab olema valge pluusi ja musta seelikuga. Just selline oligi Ira küla talu teenijatüdruk Lidia Johanna, kellele Eedi silm pidama jäi. Kümneaastaselt vanemateta jäänud Lidia Johanna oli pärit Raikkülalt.

Eedi oli puutöömees ja käsitöömeister, valmistas vankreid nagu paljud teised siitkandi mehed. Tal oli plaan osta Saare väike talukoht. 1936. aastal abiellunud noored asusidki elama Saarele. Talule osteti riigilt juurde kolm hektarit maad, millelt mets oli enne maha raiutud.

Liide puuris kividesse auke ja sepikojast tulnud Eedi purustas kivid lõhkelanguga. Koos pandi üles kangasteljed ja Eedi õpetas noorikule nii kudumist kui ka õmblustööd. Tütar Milvi oli kolmeaastane ja Miralda 10-päevane, kui isa sõtta kutsuti. Sõda võttiski abikaasa ja isa. Eedi puutöötreipink seisis veel kaua köögis ja hiljem maja teisel korrusel. KunaValtu kool on kohe Saare talu aia taga, on Liide omal ajal paljude õpetajate ja direktoritega hästi läbi saanud.

Koolidirektor Raud küsinud kord, kas sul õhtused talitused tehtud, tule mulle appi peenraid rohima kooli katseaeda. Liide läks.

Niisamuti kutsuti teda hiljem

kolhoositööle. Kõik tööd, olgu loomadega või põllul ja aias edenesid Saare perenaise käes.

„Teised läksid aasta varem kolhoosi, mind jäeti veel üheks aastaks välja, et lapsed väikesed ja üksi parem,“ meenutab Liide. „Sellega sooviti head, aga mul oli hoopis viletsam. Tegin ise kõike; kündsin, külvasin. Külvasin isegi lina, mis siin kasvas hästi, oli rammutatud maa.“

Kui lapsed Maie, Kalju, Uno ja Heino väikesed olid, toodi peireemale kolhoositöö koduõele. Talulaudas olid kolhoosi mullikad, hiljem lambad.

„Eks esimees hoolitses, et mul ikka staaži koguneks,“ räägib Liide. Häid sõnu jätkub Liidel ka kolhoosi esimehe Tenno Teetsi kohta: „Vahel vaatas ta üle ukse, kui ma juba kuivatis töötasin, ja ütles, et kui Liide on kohal, siis ta võib rahuga minna. Usaldas mind.“ Kui välisujulat ehitama hakati (1973), oli Liide viimane lehm veel ühe aasta laudas ja sealt ujula kõrvalt mullavallilt ta auto peale pandi. Lehmapidamiseks polnud uute ehituste tõttu ruumi.

Endise Saare talu maale ehitati veinivabrik, spordimaja, parkimisplats ja staadion. Teets ütles, et kuna veinivabrik on Saare talu maa peal, siis töötagu perepoeg veinivabrikus, mitte põllul. Pensionieas läks Liide aga sigalasse appi.

Liide teine abikaasa Juhan oli metsavaht ja pritsimeeste pealik, usin pidude korraldaja. Tema sattus Saarele pärast sõda. Rapla jaama juures asunud hobulaenu-tuspunktist saadeti nendesse taludesse, kus mehed sõtta jäänud, hobune ja mees põllutöödele appi. Juhan tuli ja jäi.

Saare talu avaras köögis on

Liide palju külalisi kostonud. Perenaise lemmiktoit on pannkoogid.

„Neid on kõige lihtsam teha - jahu, piima, muna, ja ehk lihaga-gi, eriti pekilihaga,“ ütleb ta.

Saare memmele meeldivad pojengid. „Naabrimees Madise Kalju käis ikka leerilaste jaoks pojenge küsimas,“ meenutab Liide. Neid pojengisületäisi, mis Saare aias mitmesugustel tähtpäevadel viidud, ei jõua kokku lugeda.

Hea sõnaga meenutab Liide inimesi, kellest Kaerepere noorem rahvas pole kuulnudki. Külaskäija pole ta eluaeg eriti olnud, rohkem käiakse tema külas. Äpamardi, Madise, Matsihansu on talunimed, kuhu Saare memm oma noorusajal jõudis. „Matsihansu Liine kutsus mind oma tütreks ja mina teda emaks,“ on Liidel selgelt meeles. Kadaka Miina öelnud ikka: „Ära saia söö, sai teeb paksuks. Usu, Liide, söö leiba, see annab jõudu.“ Miina käis Saarel lapsi hoidmas. Äpamardi lida ja Kutsari Salme on naised, kellega Liide rohkem seltsinud. Koduste toimetamiste ja kolhoositöö kõrvalt jõudis ta käia rahvamajas laulukoori harjutustel.

Kuna Juhani üks hobi oli õllevalmistamine, siis võis Saarelt tihti külamehi leida. Kõige sagedasem jutuvestja olnud Jõulu Arno. Lisaks oma lastele on Saare memmel tulnud kasvatada lapselapsi, kes nüüd teda sageli vaatamas käivad. Nime Saare memm panidki lapselapsed.

„Pojapoeg Mart tuli sealt, kus neid sõdu peetakse – missioonilt,“ räägib Liide. „Varem kinnitas, et tahab veel minna, aga viimane kord ütles, et enam ei lähe. Üks kaaslane oli just tema ees surma saanud.“

Mis meeldib ja mis võiks olla teisiti?

Grete, IX klass:

Kaerepere on üsna väike alevik Rapla maakonnas. Olen enamiku oma senisest elust siin elanud ning raske on end ette kujutada kusagil mujal.

Usun, et koht, kus üles kasvada ja oma lapsepõlve veeta, mõjutab sind tugevalt. Seega on suur osa minust seotud selle kohaga siin, Kaereperega. Minu jaoks on üks meeldivamaid asju Kaerepere juures selle koha rahulikkus. Metsa leidub palju ning liiklus on suhteliselt hõre. See võimaldab vanematel oma lapsi rahuliku südamega õue mängima lubada ning ka lastel on rohkem vabadust jooksmiseks ja mängimiseks. Veel meeldib mulle see, et tänaval vastu tulevatest inimestest tunnen enamikku vähemalt nägupidi. See tekitab mingil määral kindlustunnet.

Negatiivset küljest võiksin välja tuua asjaolu, et inimesed on vahel hoolimatud ja klatšihimulised. Seda juhtub aga üldiselt harva. Kaereperes elatud kaheteistkümnepäevase jooksul olen sellesse kohta kiindunud ning see jääb alati mu lapsepõlve kodukohaks.

Loodan, et Kaerepere ei vaju inimestest tühjaks ning üha rohkem noori asub siinset elu arendama. Mul pole aimugi, kuhu edasine elu mind viib, kuid on hea teada, et võin siia pisikesse alevikku keset Eestimaad alati tagasi pöörduda.

Sander, IX klass:

Ma olen elanud Kaereperes sünnist saati. Siin elavad mu vanemad ja isa vanemad. Kogu oma hariduse olen omandanud siit, Kaereperest - lasteaiast ja varsti lõppevast Valtu Põhikoolist.

Kaerepere juures meeldib mulle üldiselt kõik. Minu arvates on Kaerepere elanikud toredad, abivalmid, heatahtlikud ning töökad. Üheks toredaks ürituseks on kujunenud lumelinna ehitamine talviti, mida on juba kolm aastat järjest tehtud. Sellest saavad osa võtta kõik. Minu meelest osales kõige rohkem inimesi esimesel ehitusel, hiljem sai seal palju aega veedetud.

Suviti on mitmel korral korraldatud kirbuturgu, mis on minu arvates väga hea mõte. Olen ise käinud seal ning paljudeks müüjateks on olnud lapsed. Tore, kui saab müüa maha oma vanad as-

Lõbusad viimased koolipäevad.

jad ning teenida nii natuke raha. Väga suureks tõmbekohaks on Valtu Spordimaja oma jõusaali, ujula, sauna ja saaliga. Suvel on siin paljud spordilaagrid. Siis saab kasutada suurt jalgpalliväljakut, tennisväljakut ning korvpalli- ja jalgpalliväljakuid.

Talvel on võimalus seal uisutada ning kungastel suusatada. Külauel lõbustab seltsimaja, kus näidatakse filme ja korraldatakse pidusid. Paljud sõbrad tahaksid siia ka skateparki. Mul on heameel, et ma elan Kaereperes ja soovin väga, et selline elu siin ka jätkuks.

Markus, IX klass:

Mina ise siin ei ela, aga siin elavad minu sõbrad ja siin käin ma koolis. Omamoodi võib seda paika nimetada minu teiseks koduks. Mul on siin kodune tunne. Siia metsa ja puude vahele on end peitnud elumajad, pood, raamatukogu, kultuuri- ja spordimaja ning meile kõigile tuttav koolimaja.

Markus S, VIII klass:

Mulle meeldib, et Kaereperes on pood, raamatukogu ja kool lähedal. Kuna ma mängin jalgpalli, siis on mulle meele järgi ka kunstmuru staadion, aga... seal võiksime saada tasuta mängimas käia. Vana staadion võiks olla hoopis paremas korras ning muidugi võiks siin olla ka noortekas ja skatepark, kus noored saaksid aega veeta.

Martin, VIII klass:

Tore, et siin pole vabrikuid ega tehaseid, mis rikuksid siinset kaunist loodust. Mulle meeldib see vaikus, siinsed suved ja talved. Siin on väga head sportimisvõimalused, seda just spordimajas ja kunstmuru jalgpalliplatsil selle taga.

Ei meeldi, et selle kasutamise eest tuleb maksta. Ei meeldi, et vanal staadionil käiakse laaberdamas ja see kaarealune on ikka päris häbiplakk.

Sandra, VIII klass:

Ma ei ela siin, aga ma olen Valtu koolis õppinud 8 aastat. Siin võiks olla hoopis rohkem üritusi, sest siis oleks see koht populaarsem. Mõned noored inimesed võiksid olla sõbralikumad ja vähem laamendada. Mulle meeldib see koht.

Taavi, VIII klass:

Ma ei ela siin, aga käin Valtu koolis. Siin elavad minu klassi- ja koolivennad. Tore on siin sõpradega ringi käia, sest siin on pood, staadion, jalgpalliväljak. Kui minu teha oleks, siis ma paneksin käima jalgpalli- ja enesekaitsetrenni. Kaerepere on hea koht elamiseks, sest siin liigub palju häid ja tarku inimesi.

Paula, VIII klass:

Mis võiks Kaereperes olla teisiti? See on raske küsimus, sest ma ei oska siin millegi järgi igatseda. Mulle meeldib, et see on kena vaikne kohake, kus kõik hoiavad kõiki. Suuremates linnades kohtab seda harva, ja ilmselt ka sellepärast otsustasin kooli vahetada. Pärast seda muutust on mu elu aina paremaks ja ilusamaks läinud, järelikult on Kaerepere alevik koht, kus on hea olla.

Sven, VIII klass:

Kes on kord siin elanud, on hiljem siia tagasi tulnud. Kaereperes võiks inimesi rohkem olla ja koolis võiksid õpetajad olla normaalsemad. Tore, et Kaerepere viimast poodi pole kinni pandud. Ühesõnaga, Valtu on suht norm.

Kaidi L, VIII klass:

Mulle meeldib Kaereperes kõik: ujula, spordimaja, lasteaed, seltsimaja jne. Kool on vist kõige kallimaks saanud, kuna siin on olnud peaaegu 8 aastat. Mulle meeldivad need inimesed siin, nad on rahulikud, ei tööta üle, neil ei ole kogu aeg kiire. Siin võiks olla rohkem üritusi, rohkem trenne, sest need kutsuvad noori Valtusse.

Elina S, VIII klass:

Kaerepere on pisike ja armas koht. Mulle meeldib seltskond, kellega on mõnus suhelda.

Mind häirib üks asi - see on sigala hais, mida on tunda terves asulas. Üldiselt on Kaerepere omapärane ja täis palju huvitavaid kohti, kus viibida. Kindlasti muutub tulevikus siin mõndagi.

Üheteistkümnepäevase VII klassi õpilase

arvates on Kaereperes tore, et siin on spordimaja, ujula, jõusaal, kool, vaikus, raamatukogu, toredad inimesed, loodus, seltsimaja, nii vana kui ka uus ehitamisjärgus lasteaed, lumerada, lumelinn, purskkaev, bussipeatus, kunstkattega jalgpalliväljak.

Noori paneb muretsema noortekeskuse, skatepargi, postkontori ja liuvälja puudumine, vähe on tegevusi ja üritusi noortele.

Häirivateks teguriteks loetleti: lärm raamatukogus, joodikute rohkus, laulukaare lõhkumine, bussipeatuse lõhkumine laste poolt, vana staadioni kasutamine ja selle seisukord, külakiik, teede vilets olukord, halvasti lahti lükatud teed talvel, koledad aiamaad, sigala hais, inimeste vähesus, harv bussiliiklus.

Külapäeva toimikond: Taimi Rahu, Helgi Sussi, Luule Bortnikova, Kait Kaeval, Katrin Polli, Karin Moisar, Helen Link, Allar Läll, Meelika Sepman, Jaak Vitsur, Andres Saks, Urve Läll, Kalju Kalda, Tõnu Teder, Kalvi Kants, Tarmo Mett.

Toimetaja Katrin Polli. **Kujundaja** Ulvi Blande. **Fotod** Aare Hindremäe ja erakogudest. **Trükkikoda** OÜ Paar. **Trükiarv** 500

Toetavad:

MTÜ Arenduselt Koduaseme

Raplamaa Partnerluskoogu

LEADER

Valtu Seltsimaja

LEADER EESTI

Valtu Rahvaraamatukogu

